

تأثیر یادگیری مشاهده‌ای، تصویرسازی و ترکیبی بر اکتساب و یادداری مهارت شوت فوتبال

نگارش

مهدی حسن‌زاده

اساتید راهنما :

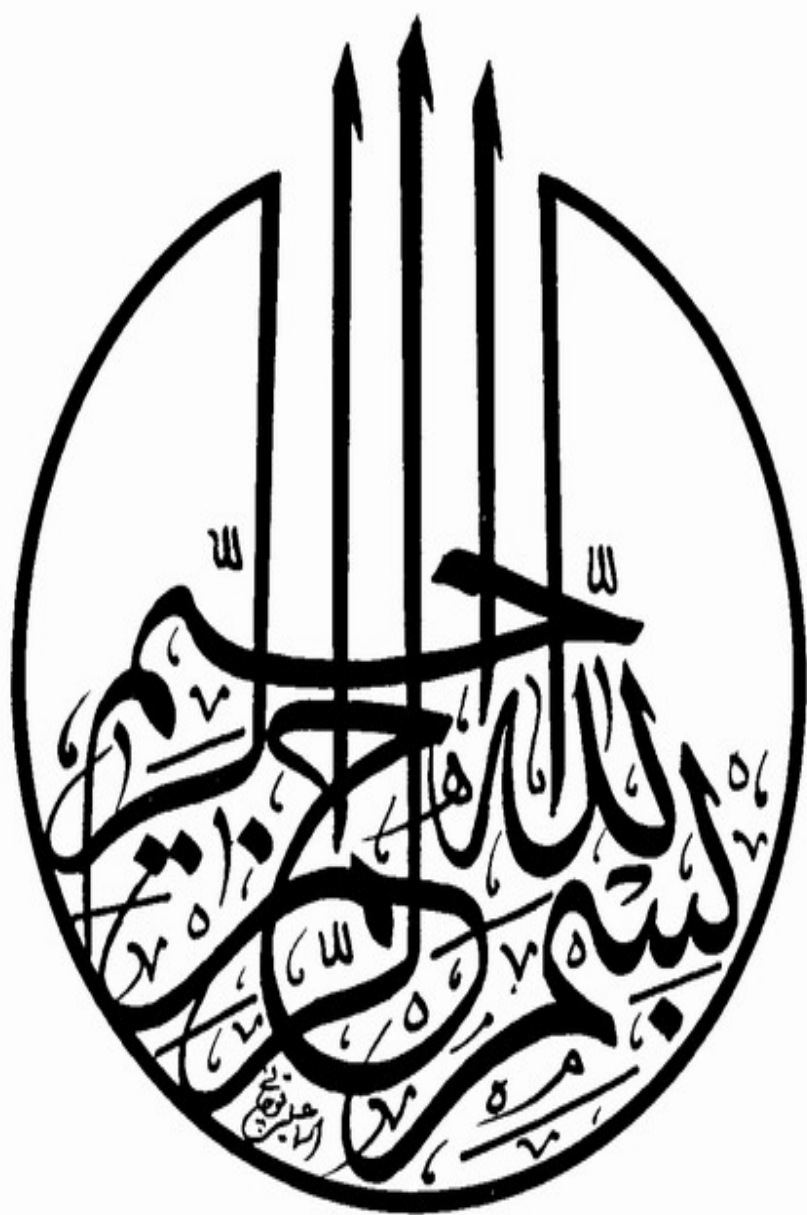
دکتر غلامرضا لطفی

دکتر فرشید طهماسبی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی

بهمن ماه ۱۳۹۰

باسمه تعالی

مدیریت تحصیلات تکمیلی

تعهد نامه اصالت اثر

اینجانب **مهدی حسن زاده** متعهد می شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه / رساله حاصل کار پژوهشی اینجانب است و دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این پژوهش از آنها استفاده شده مطابق مقررات ارجاع بوده و در فهرست منابع و مآخذ ذکر گردیده است. این پایان نامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است. در صورت اثبات تخلف (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادر شده توسط دانشگاه از اعتبار ساقط خواهد شد.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشگاه تربیت مدرس شهید رجایی می باشد.

مهدی حسن زاده

امضاء

آدرس: تهران - لویزان - کدپستی ۱۶۷۸۸ - صندوق پستی ۱۶۳-۱۶۷۸۵ تلفن ۹-۲۲۹۷۰۰۶۰-۲۲۹۷۰۰۳۳

پست الکترونیک: sru@sru.ac.ir

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

تأثیر یادگیری مشاهده‌ای، تصویرسازی و ترکیبی بر اکتساب و یادداری مهارت شوت فوتبال

نگارش

مهدی حسن‌زاده

اساتید راهنما :

دکتر غلامرضا لطفی

دکتر فرشید طهماسبی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی

بهمن ماه ۱۳۹۰

تایید هیات داوران

تقدیم به:

پدرم که استوارترین تکیه گاه و یگانه رویای واقعی زیستنی

پر معناست،

مادرم که تندیس پاکی و پارسایی و واژه صبر و

شکیبایی است،

برادران و خواهران عزیزم که مهربانی را

از آنها آموختم،

و به تمامی جویندگان علم.

تشکر و قدر دانی

اینک که با عنایات الهی، این تحقیق به پایان رسیده است، بر خود واجب می دانم به حکم "من لم یشکر المخلوق، لم یشکر الخالق"

از کلیه عزیزانی که در انجام تحقیق حاضر از مساعدت‌های بی دریغ و ارزنده‌شان برخوردار بوده‌ام، مراتب کمال تشکر و قدردانی خویش را ابراز دارم.

بر خود لازم می دانم که صمیمانه‌ترین تشکر و قدردانی خود را نسبت به آقای دکتر غلامرضا لطفی استاد راهنمای اول که با نور علم خویش، مسیر تحقیق را برایم روشن نمودند، داشته باشم، همچنین از آقای دکتر فرشید طهماسبی، استاد راهنمای دوم ارجمندم، به خاطر راهنمایی‌های بی‌شائبه، کمک‌های بی‌دریغ، نظرات و پیشنهادهای سازنده در طول اجرا و نگارش تحقیق، مرایاری نمودند، تشکر و قدردانی کنم.

از مدیریت محترم مدارس راهنمایی فردوسی، فرهنگ، مسعود و... همچنین از دانش آموزان این مدارس به خاطر کمک‌های بی‌دریغ‌شان سپاسگزاری می‌نمایم.

از ریاست محترم آموزش و پرورش کهریزک و سایر مسئولین محترم اداره آموزش و پرورش این ناحیه، کمال تشکر را دارم.

چکیده

تحقیق حاضر با هدف تأثیر یادگیری مشاهده‌ای، تصویرسازی و ترکیبی بر اکتساب و یادداری مهارت شوت فوتبال انجام شد. جامعه آماری این پژوهش ۸۰۰ دانش‌آموز پسر ۱۳ تا ۱۵ سال دوره راهنمایی (در اجرای مهارت شوت فوتبال مبتدی بودند) با توانایی تصویرسازی متوسط بود که از این بین ۴۵ نفر به عنوان نمونه تحقیق بصورت تصادفی در سه گروه ۱۵ نفری یادگیری مشاهده‌ای، تصویرسازی و ترکیبی قرار گرفتند. ابزار و وسایل مورد استفاده در این تحقیق شامل پرسشنامه مشخصات فردی، پرسشنامه ارزیابی توانایی تصویرسازی حرکتی، آزمون شوت فوتبال انفرادی بود. برای تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها از روش‌های توصیفی و روش‌های استنباطی از جمله آزمون‌های تحلیل واریانس و آزمون تعقیبی توکی و آزمون تی همبسته استفاده شد. هر سه گروه یادگیری مشاهده‌ای، تصویرسازی و ترکیبی، پیش آزمون، ۶ جلسه اکتساب طی ۲ هفته، آزمون یادداری فوری ۴۸ ساعت بی‌تمرینی بعد از آخرین جلسه اکتساب و آزمون یادداری تأخیری یک هفته بی‌تمرینی بعد از آخرین جلسه اکتساب را گذراندند. نتایج نشان داد برای هر سه گروه یادگیری مشاهده‌ای، تصویرسازی و ترکیبی در مرحله اکتساب و یادداری مهارت شوت فوتبال یادگیری حاصل شد ($p \leq 0.001$)، همچنین گروه ترکیبی در مرحله اکتساب و آزمون یادداری فوری نسبت به سایر گروه‌ها ($P \leq 0.003$) و یادگیری مشاهده‌ای نسبت به تصویرسازی عملکرد بهتری داشتند ($p \leq 0.001$)، ولی در آزمون یادداری تأخیری تفاوت معناداری بین گروه‌ها مشاهده نگردید. این یافته‌ها پیشنهاد می‌کند که در مراحل اولیه یادگیری یک مهارت حرکتی نسبتاً ساده، بسته و مجرد، راهبرد ترکیبی مؤثرتر از یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی است.

کلید واژه: یادگیری مشاهده‌ای^۱، تصویرسازی^۲، راهبرد ترکیبی^۳، اکتساب^۴، یادداری^۵

-
1. Observational Learning
 2. Imagery
 3. Combination strategy
 4. Acquisition
 5. Retention

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: طرح مسئله
۲	۱-۱ مقدمه
۳	۱-۲ بیان مسئله
۵	۱-۳ اهمیت و ضرورت تحقیق
۶	۱-۴ اهداف تحقیق
۶	۱-۴-۱ هدف کلی
۶	۱-۴-۲ اهداف جزئی
۷	۱-۵ فرضیه های تحقیق
۷	۱-۶ محدودیت های تحقیق
۷	۱-۶-۱ قلمرو تحقیق
۸	۱-۶-۲ محدودیت های تحقیق
۸	۱-۷ تعریف عملیاتی واژه ها، مفاهیم و متغیرها
	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۱۱	۲-۱ مقدمه
۱۱	۲-۲ مبانی نظری
۱۱	۲-۲-۱ مبانی نظری تصویرسازی
۱۱	۲-۲-۱-۱ تصویرسازی ذهنی چیست؟
۱۳	۲-۲-۱-۲ تصویرسازی و کاربرد آن در مراحل مختلف یادگیری
۱۴	۲-۲-۱-۳ انواع تصویرسازی
۱۷	۲-۲-۱-۴ تصویرسازی حرکتی
۱۸	۲-۲-۱-۵ اهداف تصویرسازی
۲۰	۲-۲-۱-۶ مزایای تصویرسازی
۲۱	۲-۲-۱-۷ کاربردهای تصویرسازی
۲۱	۲-۲-۱-۸ شیوه های اجرای تصویرسازی
۲۳	۲-۲-۱-۹ نظریه های مربوط به تصویرسازی
۲۷	۲-۲-۱-۱۰ توانایی تصویرسازی
۲۷	۲-۲-۲ مبانی نظری یادگیری مشاهده ای
۲۷	۲-۲-۲-۱ تبیین های اولیه از یادگیری مشاهده ای

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷۴	۴-۳ اندازه متغیرها در مراحل مختلف تحقیق (توصیف داده ها)
۷۵	۴-۴ بررسی فرضیه های تحقیق و ارائه نتایج
۷۶	۴-۴-۱ آزمون فرضیه اول
۷۷	۴-۴-۲ آزمون فرضیه دوم
۷۸	۴-۴-۳ آزمون فرضیه سوم
۷۹	۴-۴-۴ آزمون فرضیه چهارم
۸۰	۴-۴-۵ آزمون فرضیه پنجم
۸۱	۴-۴-۶ آزمون فرضیه ششم
۸۲	۴-۴-۷ آزمون فرضیه هفتم
۸۳	۴-۴-۸ آزمون فرضیه هشتم
	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
۸۶	۵-۱ مقدمه
۸۷	۵-۲ خلاصه تحقیق
۸۸	۵-۳ بحث و تفسیر یافته های تحقیق
۹۲	۵-۴ نتیجه گیری
۹۶	۵-۵ توصیه ها و پیشنهادات
۹۶	۵-۵-۱ پیشنهادهای برخاسته از تحقیق
۹۷	۵-۵-۲ پیشنهادات برای تحقیقات بعدی
	پیوست ها
۹۹	پیوست شماره ۱- دعوت نامه و رضایت نامه
۱۰۰	پیوست شماره ۲ نمونه پرسشنامه سابقه ورزشی و فرم ثبت مشخصات فردی و جسمانی
۱۰۱	پیوست شماره ۳ فرم کار میدانی
۱۰۲	پیوست شماره ۴ مقیاس ارزیابی توانایی تصویرسازی حرکتی
۱۰۵	پیوست شماره ۵ نمونه فرم تن آرامی
۱۰۶	پیوست شماره ۶ نمونه فرم آموزش تصویرسازی قبل تصویرسازی مهارت شوت فوتبال
۱۰۷	پیوست شماره ۷ نمونه فرم تصویرسازی شوت فوتبال
۱۰۸	منابع و مأخذ

فهرست جداول

صفحه	عنوان
	فصل چهارم
۷۳	جدول ۱-۴، توصیف آماری شاخص های قد، وزن و سن آزمودنی های تحقیق
۷۴	جدول ۲-۴ توصیف آماری امتیازات آزمودنی های گروه یادگیری مشاهده ای در مراحل مختلف تحقیق
۷۴	جدول ۳-۴ توصیف آماری امتیازات آزمودنی های گروه تصویرسازی در مراحل مختلف تحقیق
۷۵	جدول ۴-۴ توصیف آماری امتیازات آزمودنی های گروه ترکیبی در مراحل مختلف تحقیق
۷۵	جدول ۵-۴، یافته های حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک عاملی در مقایسه امتیازات پیش آزمون گروه های تمرینی
۷۶	جدول ۶-۴، یافته های حاصل از آزمون تحلیل واریانس با اندازه های تکراری روی عامل جلسات تمرین
۷۶	جدول ۷-۴، یافته های حاصل از آزمون تعقیبی ال اس دی در مقایسه جلسات
۷۷	جدول ۸-۴، یافته های حاصل از آزمون تی همبسته در مقایسه پیش آزمون-آزمون یادداری فوری
۷۷	جدول ۹-۴، یافته های حاصل از آزمون تی همبسته در مقایسه پیش آزمون-آزمون یادداری تأخیری
۷۸	جدول ۱۰-۴، یافته های حاصل از آزمون تحلیل واریانس با اندازه های تکراری روی عامل جلسات تمرین
۷۸	جدول ۱۱-۴، یافته های حاصل از آزمون تعقیبی ال اس دی در مقایسه جلسات
۷۹	جدول ۱۲-۴، یافته های حاصل از آزمون تی همبسته در مقایسه پیش آزمون-آزمون یادداری فوری
۷۹	جدول ۱۳-۴، یافته های حاصل از آزمون تی همبسته در مقایسه پیش آزمون-آزمون یادداری تأخیری
۸۰	جدول ۱۴-۴، یافته های حاصل از آزمون تحلیل واریانس با اندازه های تکراری روی عامل جلسات تمرین
۸۰	جدول ۱۵-۴، یافته های حاصل از آزمون تعقیبی ال اس دی در مقایسه جلسات
۸۱	جدول ۱۶-۴، یافته های حاصل از آزمون تی همبسته در مقایسه پیش آزمون-آزمون یادداری فوری
۸۱	جدول ۱۷-۴، یافته های حاصل از آزمون تی همبسته در مقایسه پیش آزمون-آزمون یادداری تأخیری
۸۲	جدول ۱۸-۴، یافته های حاصل از آزمون تحلیل واریانس با اندازه های تکراری روی عامل جلسات تمرین
۸۲	جدول ۱۹-۴، یافته های حاصل از آزمون تعقیبی توکی در مقایسه گروه ها
۸۳	جدول ۲۰-۴، یافته های حاصل از آزمون تعقیبی توکی در مقایسه جلسات تمرین
۸۴	جدول ۲۱-۴، یافته های حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک عاملی در مقایسه امتیازات آزمون یادداری فوری گروه های تمرینی
۸۴	جدول ۲۲-۴، یافته های حاصل از آزمون تعقیبی توکی برای مقایسه امتیازات گروه های تمرینی در آزمون یادداری فوری
۸۵	جدول ۲۳-۴، یافته های حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک عاملی در مقایسه امتیازات آزمون یادداری تأخیری گروه های تمرینی

فهرست شکل ها

صفحه	عنوان
	فصل دوم
۳۷	شکل ۱-۲ رابطه فرضی بین نتایج حرکت در محیط و پارامترها برای شرایط متنوع اولیه طرحواره فراخوانی
۳۸	شکل ۲-۲ رابطه فرضی بین نتایج حرکت در محیط و پارامترهایی که این نتایج را تولید می کنند
۳۸	شکل ۳-۲ رابطه فرضی بین نتایج حرکت در محیط و نتایج حسی تولید شده برای شرایط متنوع اولیه (طرحواره بازشناسی)
	فصل سوم
۶۷	شکل ۳-۱ تقسیم بندی دروازه در آزمون شوت فوتبال
	فصل چهارم
۷۷	شکل ۱-۴ منحنی اجرای گروه تمرینی یادگیری مشاهده ای در مرحله اکتساب
۷۹	شکل ۲-۴ منحنی اجرای گروه تمرینی تصویرسازی در مرحله اکتساب
۸۱	شکل ۳-۴ منحنی اجرای گروه تمرینی راهبرد ترکیبی در مرحله اکتساب
۸۳	شکل ۴-۴ منحنی اجرای گروه های تمرینی در مرحله اکتساب

فصل اول

طرح مسئله

۱-۱ مقدمه

یکی از اهداف اصلی در تربیت بدنی، تسهیل فراگیری مهارت از طریق آموزش مناسب است. بدین منظور دانشمندان رفتار حرکتی طی سالها تحقیق و مطالعه سعی کرده اند تا عوامل اثر گذار بر اجرا و یادگیری مهارت ها را شناسایی کنند. می توان از این عوامل مؤثر در فرایند یادگیری، به یادگیری مشاهده ای و تصویرسازی اشاره نمود. یادگیری مشاهده ای به عنوان یکی از «مهمترین روشهایی که مردم انواع مهارتها و رفتارها را از طریق مشاهده می آموزند» توصیف شده است [۱]. یادگیری مشاهده ای به عنوان یک فرایند ادراکی است که فراگیر تلاش می کند تا یک فعالیت یا یک مهارت مشاهده شده که به وسیله افراد دیگر انجام شده است را تقلید کند. این مسأله باعث ایجاد و توسعه یک بازنمایی شناختی شده و این بازنمایی به عنوان یک مرجع برای مقایسه اجرا، کشف و اصلاح خطا استفاده می شود [۲]. تعداد زیادی از محققان عقیده دارند یادگیری مشاهده ای به عنوان روشی مؤثر در یادگیری و اجرای مهارت حرکتی است [۳].

تصویرسازی یکی دیگر از فرایندهای شناختی است که بر اجرا و یادگیری اثری مثبت دارد [۲] [۴] [۵]. تصویرسازی مستلزم مرور شناختی یک مهارت بدنی بدون وجود حرکت بدنی آشکار است. لندرز^۱ اعتقاد داشت که تصویر سازی عمدتاً یک تجربه بینایی است [۶]. با این حال اندرسون^۲ خاطر نشان کرد که ممکن است حس های دیگری نیز درگیر شوند و تصویرسازی را اینگونه تعریف کرد "تصویرسازی یعنی حس ظاهری و تجربیات ادراکی ظاهری که ما نسبت به آن خود آگاهی داریم، و آنچه را که در نبود محرکهای شرطی برای ما وجود دارد که برای ایجاد حس واقعی یا همانند های ادراکی واقعی شناخته شده اند" [۲].

1- Landers
2- Anderson

روش دیگری که به آن کمتر توجه شده و امروزه محققین کمتری بر روی آن تمرکز کرده‌اند راهبرد ترکیب دو روش یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی می‌باشد. تحقیقات اساساً نشان داده است که یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی به شکل فرایندهای جدا و متفاوت هستند. اما محققان بسیاری عنوان کردند که یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی دقیقاً مشابه یکدیگر هستند [۷] [۸] [۹] [۱۰] [۱۱] [۱۲]. هر دوی این فرایندها استفاده از نشانه‌های ادراکی، مرور و اجرای مهارت را شامل می‌شود.

در طول یادگیری مشاهده‌ای اطلاعاتی که در مورد مهارت رمزبندی می‌شوند به تصویر ادراکی تبدیل می‌شوند. در طول تصویرسازی یک نشانه ادراکی یا تصویر از حافظه فراخوانی می‌شود به عقیده بندورا^۱ یادگیری مشاهده‌ای شامل فراخوانی رمزهای نمادین از راه تصویرسازی برای افزایش یادگیری و یادداری است. وی عنوان می‌کند که فرایندهای ادراکی یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی مشابه هستند [۱]. هر دو نشانه‌های تصویرسازی و یادگیری مشاهده‌ای قبل از اجرای مهارت جسمانی رمزبندی و مرور می‌شوند. در حالی که یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی فرایندهای مشابهی دارند با این وجود، تفاوت اصلی، مکان محرک داخلی است. تصویرسازی فرایند ادراکی که شامل فراخوانی درونی تجربیات حسی که در حافظه ذخیره می‌شود است و عمل بدون استفاده از محرک خارجی اجرا می‌شود ولی در طول یادگیری مشاهده‌ای مهارت ملاک از طریق محرک خارجی نشان داده می‌شود [۱۳].

۲-۱ بیان مسئله

آموزش مهارت‌های حرکتی به ورزشکاران همواره اصلی‌ترین مسئولیت مربیان ورزش و معلمان تربیت‌بدنی بوده است. در این راستا تحقیقات بسیاری در حوزه یادگیری حرکتی برای دستیابی به روش‌های بهتر جهت کمک به فرایند یادگیری مهارت‌ها انجام شده است. مرور ادبیات یادگیری حرکتی نشان می‌دهد که یکی از ارکان اساسی آموزش مهارت‌های حرکتی، استفاده از یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی است که بویژه در سال‌های اخیر مورد توجه نظریه‌پردازان یادگیری حرکتی قرار گرفته است [۱۴]. تصویرسازی و یادگیری مشاهده‌ای از تکنیک‌هایی هستند که برای یادگیری و افزایش عملکرد مهارت‌های فیزیکی و همچنین برای اصلاح رفتارهای فیزیولوژیکی بطور گسترده

1- Bandura

استفاده شده است [۱۵]. شواهد پژوهشی نشان داده است که مشاهده گر با مشاهده مهارت، پدیده‌هایی را درباره الگوی هماهنگی آن مهارت ادراک می‌کند [۱۶] [۱۷] [۱۸]. براساس نظریه مکیل و مک کالوف^۱ الگوبرداری، اکتساب مهارت را تسهیل می‌کند، بخصوص در مراحل اولیه یادگیری مشاهده مهارت به تولید الگوهای حرکتی کمک می‌کند [۱۱] [۱۵]. باندورا با ارائه نظریه وساطت شناختی مطرح می‌کند که بیشتر رفتارهای انسان با مشاهده از طریق الگوبرداری یاد گرفته می‌شوند. یادگیری مشاهده‌ای یکی از شیوه‌های رایج برای فراهم ساختن اطلاعات در مورد فن اجرای مهارت حرکتی است. یادگیری مشاهده‌ای منجر به پیدایش و توسعه بازنمایی شناختی یا ادراکی توسط مشاهده گر می‌شود و به عنوان مرجعی به مشاهده گر کمک می‌کند تا یک رفتار را قبل از اینکه کاملاً فعال شود کسب کند. براساس این نظریه، یادگیری مشاهده‌ای اغلب فعالیتی برای پردازش اطلاعات است [۱۹] [۲۰]. در طول این یادگیری، فراگیر، نمایشی شناختی از مهارت به دست می‌آورد و از آن استفاده می‌کند تا حرکت را تنظیم کند و به عنوان معیار درستی حرکت برای پی بردن به خطا در انجام مهارت مورد استفاده قرار دهد [۱۸]. اشمیت^۲ در نظریه طرحواره خود عنوان می‌کند بر اثر مشاهده الگو، افراد پاسخی را به وجود می‌آورند که در دو حافظه جداگانه (یادآوری، بازشناسی) ذخیره می‌شود [۲۱]. از سوی دیگر تصویرسازی یک راهبرد مؤثر در یادگیری مهارت‌های حرکتی است و امروزه این متغیر به برنامه تمرین ورزشکاران راه پیدا کرده است. در یادگیری مشاهده‌ای از محرک بیرونی مثل فیلم و در تصویرسازی از محرک درونی استفاده می‌شود [۲۲]. از آنجایی که برای تولید تصویر درونی، اطلاعاتی که بوسیله مشاهده قبلی در حافظه کدبندی شده اند فراخوانی می‌شوند استفاده از مشاهده برای تصویرسازی لازم می‌باشد [۲۳] [۲۴]، بعبارت دیگر بدون داشتن مشاهده و تجربه قبلی، افراد مبتدی قادر به تولید تصویر مناسب از عمل نیستند، مشاهده ممکن است تجربه و اطلاعات لازم برای ایجاد تصویر مناسب فراهم کند [۲۴] [۲۵].

بنابراین شاید بتوان استدلال کرد که یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی و این دو در یادگیری مهارت‌های حرکتی نقش داشته باشد. مسئله اساسی در این تحقیق بررسی این دو شیوه آموزشی در موقعیت‌های یادگیری و چگونگی اثربخشی حاصل از تعامل این دو با هم است. سؤال اصلی این تحقیق آن است که آیا راهبرد ترکیبی حاصل از تصویرسازی و یادگیری مشاهده‌ای اثر بخشی بیشتری در مقایسه با استفاده مجزای هر کدام از روش‌های مذکور دارد یا خیر؟

1- Magil & McCullagh
2- Schmidt

۳-۱ ضرورت و اهمیت تحقیق

از آنجائی که در بهبود و حفظ یادگیری هم مشاهده و هم تصویرسازی اثرگذار هستند، بسیاری از مربیان و ورزشکاران در سطوح مختلف از دو روش یادگیری مشاهده ای یا الگودهی و تصویرسازی برای یادگیری مهارت بهره می برند [۲۲]. اهمیت دو نوع راهبرد یادگیری (یادگیری مشاهده ای و تصویرسازی) در یادگیری برای همه مربیان مشخص است، اکثر افراد نا خودآگاه در تمرینات از هر دو روش بهره می برند ولی از میزان تأثیر هر کدام یا ترکیبی از هر دو نوع بر روی یادگیری آگاهی کامل ندارند. برای بهره بردن کامل از تمرین یا آموزش باید میزان تأثیر هر کدام از روش ها آگاه بود. تحقیقات زیادی پیشنهاد کرده اند که فرایندهای شناختی تحت یادگیری شناختی یا یادگیری مشاهده-ای و تصویرسازی باید یک دست بشوند [۲۶]. برای مثال یادگیری مشاهده ای و تصویرسازی در تئوری خودکارآمدی بندورا (۱۹۷۷) بعنوان فرایندهای مشابه طبقه بندی شده اند. هر دو فرایند بعنوان جانشین تجربیاتی که اطلاعات خودکارآمدی را فراهم می کنند بکار رفته است. طی یادگیری مشاهده ای مشاهده کنندگان توجه خود را در اجرای عملی روی اطلاعاتی که از تماشای شخص دیگر در اجرا نشان داده است پایه بندی می کنند. دیدن شخصی که عملی را بخوبی اجرا می کند می تواند به مشاهده گر اطمینان دهد که او نیز می تواند آن عمل را بخوبی اجرا کند [۲۷]. ترکیب یادگیری مشاهده ای و تصویرسازی با بکارگیری هر دو محرک درونی و بیرونی اثر بهتری فراهم می آورد. برای نمونه هال و الفمیر^۱ (۱۹۸۳) دریافتند گروهی که ترکیب یادگیری مشاهده ای و تصویرسازی را دریافت کرده بودند نسبت به گروهی که فقط تصویرسازی را دریافت کرده بودند در یک تست پس آزمون بعد از یک دوره استراحت، بطور معنی داری شوت آزاد بسکتبال را بهتر انجام دادند [۲۸]. مشابه به همین ژانگ ، مائورلیک و زیتزل اسبرگر^۲ (۱۹۹۲) دریافتند که کودکانی که در جلسات تصویرسازی نمایش ویدئویی شرکت کرده بودند بطور معنی داری عملکرد بهتری نسبت به کودکانی که فقط ویدئو را تماشا کرده بودند داشته اند [۲۹]. هر دوی این مطالعات دریافته اند که گروه های دریافت کننده ترکیب هر دو تصویرسازی و یادگیری مشاهده ای عملکرد بهتری نسبت به کسانی که فقط یکی از آن دو را دریافت کرده اند را نشان داده اند.

1- Hall & Erffmeyer

2- Zhang, Orlick & Zitzelsberger

اهمیت و ضرورت تحقیق حاضر در این است که ضمن رفع تناقضات موجود در زمینه استفاده از تصویرسازی و یادگیری مشاهده‌ای با ارائه شواهد علمی میزان اثر بخشی هر دو روش یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی و ترکیبی در اکتساب و یادداری مهارت شوت فوتبال را نشان دهد.

۴-۱ اهداف تحقیق

۱-۴-۱ هدف کلی

هدف کلی این تحقیق بررسی اثر یادگیری مشاهده‌ای، تصویرسازی و ترکیب آن دو بر اکتساب و یادداری مهارت شوت فوتبال است.

۱-۴-۲ اهداف جزئی

۱. تعیین اثر یادگیری مشاهده‌ای بر اکتساب مهارت شوت فوتبال
۲. تعیین اثر یادگیری مشاهده‌ای بر یادداری مهارت شوت فوتبال
۳. تعیین اثر تصویرسازی بر اکتساب مهارت شوت فوتبال
۴. تعیین اثر تصویرسازی بر یادداری مهارت شوت فوتبال
۵. تعیین اثر راهبرد ترکیب یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی بر اکتساب مهارت شوت فوتبال
۶. تعیین اثر راهبرد ترکیب یادگیری مشاهده‌ای و تصویرسازی بر یادداری مهارت شوت فوتبال

۵-۱ فرضیه های تحقیق

۱. مشاهده الگو بر اکتساب مهارت شوت فوتبال تأثیری ندارد.
۲. مشاهده الگو بر یادداری مهارت شوت فوتبال تأثیری ندارد.
۳. تصویرسازی بر اکتساب مهارت شوت فوتبال تأثیری ندارد.
۴. تصویرسازی بر یادداری مهارت شوت فوتبال تأثیری ندارد.
۵. راهبرد ترکیب یادگیری مشاهده ای و تصویرسازی بر اکتساب مهارت شوت فوتبال تأثیری ندارد.
۶. راهبرد ترکیب یادگیری مشاهده ای و تصویرسازی بر یادداری مهارت شوت فوتبال تأثیری ندارد.
۷. بین میانگین نمرات شوت فوتبال سه گروه تمرینی در مرحله اکتساب تفاوت معنی داری وجود ندارد.
۸. بین امتیازات شوت فوتبال سه گروه تمرینی در مرحله آزمون یادداری تفاوت معنی داری وجود ندارد.

۶-۱ محدودیت های تحقیق

۱-۶-۱ قلمرو تحقیق:

۱. جنس: این تحقیق بر روی آزمودنی های پسر انجام شده است.
۲. سن: این تحقیق بر روی آزمودنی های رده سنی ۱۳ تا ۱۵ سال انجام شده است.
۳. سطح مهارت: این تحقیق بر روی آزمودنی های نوآموز انجام شده است.
۴. شرایط محیطی: شرایط و وسایل تمرین (توپ، زمین استاندارد، زمان و مکان تمرین) برای همه یکسان بود.